

สาธารณรัฐอิรัก (Republic of Iraq)

เมืองหลวง แบกแดด

ที่ตั้ง ภูมิภาคตะวันออกกลาง ระหว่างเส้นละติจูดที่ 29-37 องศาเหนือ กับเส้นลองจิจูดที่ 39-47 องศาตะวันออก มีทางออกทะเลสู่อ่าวเปอร์เซียซึ่งอยู่ทางด้านใต้ของประเทศ พื้นที่ 438,317 ตร.กม. มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 60 ของโลก มีชายแดนทางบกยาว 3,809 กม. และมีชายฝั่งยาวประมาณ 58 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับตุรกี (367 กม.)
ทิศใต้	ติดกับซาอุดีอาระเบีย (811 กม.) และคูเวต (254 กม.)

ทิศตะวันออก	ติดกับอิหร่าน (1,599 กม.)
ทิศตะวันตก	ติดกับจอร์แดน (179 กม.) และซีเรีย (599 กม.)

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลทรายและที่ราบกว้างใหญ่ตลอดแนวพรมแดนที่ติดกับอิหร่าน พื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศเป็นที่ราบลุ่ม หนอง บึง มีเทือกเขากั้นพรมแดนกับอิหร่านและตุรกี แม่น้ำสายหลัก 2 สาย ไหลผ่านกลางประเทศ คือ แม่น้ำไทกริส ความยาว 1,950 กม. และแม่น้ำยูเฟรติส ความยาว 3,596 กม. เป็นแหล่งพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอิรัก กระแสน้ำจะไหลเชี่ยวในฤดูใบไม้ผลิ ทำให้เกิดอุทกภัยในที่ราบลุ่ม

ภูมิอากาศ ฤดูร้อน ช่วง เม.ย.-ต.ค. อากาศร้อนและแห้งแล้งแบบทะเลทราย เฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ทางตะวันตก ตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกของประเทศ โดย ส.ค.เป็นช่วงที่ร้อนที่สุด อุณหภูมิอาจสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส ฤดูหนาว ช่วง พ.ย.-ก.พ. เฉพาะอย่างยิ่งช่วง ม.ค. บริเวณเทือกเขาทางเหนือของประเทศ มีอากาศหนาวจัด อุณหภูมิ 3-10 องศาเซลเซียส (เคยมีอุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) และมีหิมะตกหนักเป็นครั้งคราว ซึ่งหิมะเหล่านี้จะละลายในฤดูใบไม้ผลิ บางครั้งทำให้เกิดอุทกภัยต่อเนื่องถึงบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของประเทศ ขณะที่ช่วง ธ.ค. เป็นช่วงที่มีฝนตกชุก ภัยธรรมชาติอื่น ๆ ได้แก่ พายุฝุ่นและพายุทราย

ประชากร 42,083,436 คน (ประมาณการปี 2567) เชื้อสายอาหรับ 75-80% เคิร์ด 15-20% เตอร์โกมาน ยาซิดี อัสซีเรียน เบดูอินและอื่น ๆ 5% อัตราส่วนของประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 34.6% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 61.7% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 3.6% อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวม 73.7 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 71.9 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 75.7 ปี อัตราการเกิด 23.7 คน ต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 3.9 คน ต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 1.99% (ประมาณการปี 2567)

ศาสนา ศาสนาประจำชาติ คือ ศาสนาอิสลาม มีผู้นับถือ 95-98% (ชีอะฮ์ 64-69% และซุนนี 29-34%) คริสต์ 1% และอื่น ๆ 1-4%

ภาษา ภาษาราชการ คือ ภาษาอาหรับและเคิร์ด ส่วนภาษาเติร์กเมน อัสซีเรีย (อราเมอิกใหม่) และอาร์เมเนีย เป็นภาษาราชการในพื้นที่ที่มีชนเชื้อสายเหล่านี้เป็นชนส่วนใหญ่

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 86% (ประมาณการปี 2560 ของธนาคารโลกและ UNESCO Institute of Statistics) การเรียนการสอนใช้ภาษาอาหรับเป็นหลัก แต่ในระดับอนุบาลบางแห่งของเมืองในภาคเหนือใช้ภาษาเคิร์ด จัดระบบการศึกษาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมระบบการศึกษา โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน และสตรีได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยมีมหาวิทยาลัยของรัฐบาลกลางประมาณ 26 แห่ง อยู่ในแบกแดด 5 แห่ง และมีมหาวิทยาลัยเอกชนประมาณ 28 แห่ง

การก่อตั้งประเทศ เป็นดินแดนที่มีประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก รู้จักในชื่อว่าเมโสโปเตเมีย เมื่อปี 2463 อิรักตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหราชอาณาจักรก่อนได้รับอิสรภาพ และประกาศเป็นราชอาณาจักรในปี 2475 ต่อมากองทัพอิรักก่อการปฏิวัติเพื่อโค่นล้มระบอบกษัตริย์ที่เรียกว่า 14 July Revolution และเปลี่ยนเป็นระบอบสาธารณรัฐตั้งแต่ปี 2501 โดยมีพลจัตวา อับดุลกะรีม กอซิม ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรก ต่อมามีการปฏิวัติโค่นล้มผู้นำอิรักหลายครั้งจนกระทั่งประธานาธิบดีซัดดัม ฮุเซน ประธานาธิบดีคนที่ 5 (รับตำแหน่งตั้งแต่ปี 2522) ถูกสหรัฐฯ ทำสงครามโค่นล้มเมื่อปี 2546 ส่งผลให้อิรักถูกยึดครองภายใต้การบริหารของนายพล เบลเมอร์ จนถึง มิ.ย.2547 จึงมีการส่งมอบอิรักให้กับรัฐบาลชั่วคราวของชาวอิรักภายใต้การนำของนายขอซี มัชอัล อัลยาวีร์ ก่อนที่กระบวนการถ่ายโอนอำนาจให้แก่รัฐบาลถาวรของอิรักแล้วเสร็จเมื่อ เม.ย.2548

วันชาติ 3 ต.ค. (วันที่สันนิบาตชาติประกาศให้เอกราชจากอาณัติของสหราชอาณาจักรเมื่อปี 2497)

การเมือง ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และ นรม.เป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ นายอับดุล ละฎีฟ เราะซิด (อายุ 81 ปี/ปี 2568) จากพรรค Patriotic Union of Kurdistan (PUK) ของชาวเคิร์ด ดำรงตำแหน่งเมื่อ 17 ต.ค.2565 นรม. คนปัจจุบัน คือ นายมุฮัมมัด ซือฮะห์ อัลซูดานี (อายุ 55 ปี/ปี 2568) สังกัดพรรค Islamic Dawa สาบานตนเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการเมื่อ 28 ต.ค.2565

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยรัฐสภาด้วยคะแนนเสียงอย่างน้อย 2 ใน 3 วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี และดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระ ประธานาธิบดีมีอำนาจจำกัดเพียงให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา อภัยโทษผู้มีความผิดตามที่ นรม.เสนอ และดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด แต่เป็นเพียงตำแหน่งเกียรติยศเชิงพิธีการ อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีมีอำนาจยับยั้งกฎหมายให้รัฐสภากลับไปทบทวนใหม่ได้ ส่วน นรม. เป็นผู้ที่มีอำนาจบริหารประเทศอย่างแท้จริง วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี ไม่จำกัดวาระ อำนาจแต่งตั้ง นรม. เป็นของสภาประธานาธิบดี (ประกอบด้วยประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดี 2 คน ที่ได้รับเลือกจากรัฐสภา) ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์ ด้วยเสียงที่เป็นเอกฉันท์ หากไม่สามารถแต่งตั้ง นรม.ได้ อำนาจในการเลือก นรม.จะอยู่ที่รัฐสภา โดยจะต้องได้รับคะแนนเสียงอย่างน้อย 2 ใน 3 แต่หากรัฐสภายังไม่สามารถเลือก นรม.ได้ สภาประธานาธิบดีจะเป็นผู้พิจารณาบุคคลใหม่เพื่อทำหน้าที่ นรม.ต่อไป

ฝ่ายนิติบัญญัติ : รัฐสภา (Council of Representatives หรือ Majlis an-Nuwwab al-Iraqiyy) แบบสภาเดี่ยว จำนวนสมาชิก 329 คน มาจากการเลือกตั้ง วาระ 4 ปี มีอำนาจในการพิจารณากฎหมายและเลือกตั้งสภาประธานาธิบดี การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกมีขึ้นเมื่อ 30 ม.ค.2548 ครั้งล่าสุดเมื่อ 10 ต.ค.2564 และกำหนดจัดครั้งต่อไปในปี 2568

ฝ่ายตุลาการ : ระบบศาลประกอบด้วยศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา นอกจากนี้ ยังมีศาลที่พิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ เช่น ศาลแรงงาน ศาลอาญา ศาลเยาวชน และศาลศาสนา สภาตุลาการสูงสุด

ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตุลาการอิสระ 26 คน เป็นผู้แต่งตั้งองค์คณะผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งสหพันธรัฐ (จำนวน 9 คน วาระดำรงตำแหน่งตลอดชีพ) ซึ่งมีอำนาจตัดสินเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ กับองค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกา (ประธาน 1 คน รองประธาน 5 คน และผู้พิพากษาอย่างน้อย 24 คน มีห้วงเวลาทดลองงาน 1 ปี หากปฏิบัติหน้าที่ที่น่าพอใจจะได้อยู่ในตำแหน่งจนเกษียณอายุราชการที่ 63 ปี)

พรรคการเมืองสำคัญ ได้แก่ 1) State of Law Coalition ซึ่งมีพรรค Islamic Dawa ของอดีต นรม.นูรี อัลมาลิกี เป็นแกนนำ 2) Victory coalition หรือ National Alliance ซึ่งมีอดีต นรม.ฮัยดาร์ อัลอะบาดี เป็นแกนนำ 3) Alliance of Revolutionaries for Reform แนวร่วมพรรคการเมืองชาวอาหรับชีอะฮ์ ซึ่งมีพรรค Sadrist Movement ของนายมุกตะดา อัศศอตร์ นักการศาสนาชาวชีอะฮ์เป็นแกนนำ 4) พรรค Patriotic Union of Kurdistan ของอดีตประธานาธิบดีญะลาล ฆอลละบานี 5) Na-tional Reform ของอดีต นรม.อิบรอฮีม อัลญะฮ์ฟะรี 6) Iraqi National Accord หรือ Wataniyah coalition ของอดีต นรม.อียาด อลาวี 7) Iraqi Front for National Dialogue ของอดีต นรม.ศอลิห์ อัลมุลลัค 8) Fatah Alliance แนวร่วมพรรคการเมืองชาวอาหรับชีอะฮ์ ที่มีพรรค Badr Organization ของนายฮาดี อัลลอมีรี เป็นแกนนำ 9) Kurdistan Democratic Party (KDP) ของประธานาธิบดีมัสฮูต บาร์ซานี ของรัฐบาลเขตปกครองตนเองเคอร์ดิสถาน (Kurdistan Regional Government-KRG) ในภาคเหนือของอิรัก และ 10) National Wisdom Movement ของนายอัมมาร อัลฮะกิม นักการศาสนาชาวอาหรับชีอะฮ์ และประธานสภาอิสลามสูงของอิรัก

เศรษฐกิจ รัฐบาลอิรักมีนโยบายปฏิรูปเพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจเสรีมาตั้งแต่สมัยอดีตประธานาธิบดีฮุเซน แต่ภาคเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังคงอยู่ภายใต้การดำเนินการของรัฐ อีกทั้งต้องพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมน้ำมันเป็นหลัก โดยเป็นแหล่งที่มาของรายได้ภาครัฐถึง 95% ขณะที่การส่งออกน้ำมันดิบเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศกว่า 80% ด้วยเหตุนี้รัฐบาลอิรักจึงมีนโยบายกำหนดเป้าหมายการเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ของโลก และเริ่มให้บริษัทน้ำมันต่างชาติเข้าร่วมลงทุนในโครงการพัฒนาและผลิตน้ำมันในประเทศตั้งแต่ปี 2552 ทั้งนี้ รายงาน Iraq's Energy Outlook ของทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) ซึ่งเผยแพร่เมื่อ ต.ค.2555 ระบุว่า ภาคพลังงานของอิรักมีส่วนในการสนับสนุนการเติบโตของอุปทานน้ำมันในตลาดโลกมาตลอดหลายทศวรรษ โดย IEA คาดการณ์ว่าอิรักจะเป็นผู้ส่งออกน้ำมันหลักของตลาดในภูมิภาคเอเชียโดยเฉพาะจีน และจะเป็นผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่อันดับ 2 ของโลกภายในปี 2573 และการผลิตน้ำมันของอิรักจะเพิ่มขึ้นถึงวันละ 8 ล้านบาร์เรล ภายในปี 2578 จากเมื่อปี 2555 อยู่ที่วันละ 3 ล้านบาร์เรล

ทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 145,019 ล้านบาร์เรล (อันดับ 5 ของโลก) กำลังการผลิตวันละ 4.118 ล้านบาร์เรล และส่งออกวันละ 3.467 ล้านบาร์เรล โดยอิรักเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 2 ของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (OPEC) รองจากซาอุดีอาระเบีย ก๊าซธรรมชาติ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้ว 3.714 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร กำลังการผลิตวันละ 10.963 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่เป็นการผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศทั้งหมด (ประมาณการปี 2566 ของ OPEC) นอกจากนี้ ยังมีแร่ฟอสเฟต และกำมะถัน

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : ดินาร์อิรัก (Iraqi Dinar-IQD)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : ประมาณ 1,310 ดินาร์อิรัก : 1 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 39.44 ดินาร์อิรัก : 1 บาท (ต.ค.2567)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 568,924 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2568 ของ IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 5.31%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 14,094 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราเงินเฟ้อ : 4%

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี : 12,468 ดอลลาร์สหรัฐ

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ : 112,232 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2566 ของธนาคารโลก)

แรงงาน : 11,811,525 คน (ประมาณการปี 2566 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ)

อัตราการว่างงาน : 15.5%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 20,433 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เมื่อปี 2566 ของ IMF)

มูลค่าการส่งออก : 115,952 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม รวมถึงน้ำมัน สินค้าอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์การเกษตร

ประเทศส่งออกสินค้าสำคัญ : จีน อินเดีย เกาหลีใต้ สหรัฐฯ อิตาลี กรีซ สิงคโปร์

มูลค่าการนำเข้า : 95,519 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : สินค้าอุตสาหกรรม อาทิ รถยนต์ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า ท่อและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็ก ผลิตภัณฑ์การเกษตร อาทิ แป้งสาลี ธัญพืช ข้าว น้ำตาลทราย เวชภัณฑ์ ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และอื่น ๆ

ประเทศนำเข้าสินค้าสำคัญ : จีน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เกาหลีใต้ สหภาพยุโรป สหรัฐฯ ตุรกี

การทหาร สหรัฐฯ ปฏิรูปและปรับโครงสร้างกองทัพอิรักขนาดใหญ่ หลังการโค่นล้มอดีตประธานาธิบดี ฮุเซน เมื่อปี 2546 อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่ม Islamic State (IS) บุกยึดครองพื้นที่ต่าง ๆ ในอิรักเมื่อ มิ.ย.2557 มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความอ่อนแอของกองทัพอิรัก ทำให้รัฐบาลอิรักต้องขอรับการสนับสนุนด้านการทหารจากประชาคมโลก เพื่อปราบปรามกลุ่ม IS เฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ซึ่งเป็นแกนนำพันธมิตรนานาชาติในการปราบปรามกลุ่ม IS ส่งกองกำลังเข้าไปเป็นที่ปรึกษาทางทหารและฝึกกองกำลังรัฐบาลอิรักมาตั้งแต่ 15 มิ.ย.2557 อีกทั้งร่วมมือกับหลายประเทศสนับสนุนปฏิบัติการทางอากาศโจมตีกลุ่ม IS ในอิรักและซีเรีย (Operation Inherent Resolve) มาตั้งแต่ 7 ส.ค.2557 และปราบปรามกลุ่ม IS ได้สำเร็จเมื่อ ธ.ค.2560 แต่สหรัฐฯ และพันธมิตรนานาชาติยังคงกองกำลังจำนวนหนึ่งไว้ในอิรักจนถึงปัจจุบัน เช่น สหรัฐฯ ประมาณ 2,000 นาย เยอรมนี 100 นาย สหราชอาณาจักร 100 นาย อิตาลี 900 นาย และฮังการี 133 นาย

ปัจจุบันกองทัพอิรักอยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย 3 เหล่าทัพ ได้แก่ ทบ. ทร. และ ทอ. กองบัญชาการกองทัพตั้งอยู่ที่แบกแดด งบประมาณทางทหารเมื่อปี 2566 อยู่ที่ 10,264 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4.06% ของ GDP) ประธานาธิบดีอิรักเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดโดยตำแหน่ง แต่เป็นตำแหน่งเชิงสัญลักษณ์ เนื่องจากอำนาจสั่งการจริงอยู่ที่ประธานเสนาธิการร่วม

ทบ. จัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อ 7 ส.ค.2546 เรียกว่า New Iraqi Army มีกำลังพลประจำการประมาณ 180,000 นาย ในจำนวนนี้รวมหน่วยต่อต้านการก่อการร้าย ทบ.เป็นกองกำลังหลักในการต่อต้านการก่อความไม่สงบภายในประเทศ ป้องกันแนวชายแดน รักษาความมั่นคงในเมืองและที่ตั้งทางทหาร คุ่มครองท่อส่งน้ำมัน รวมทั้งเป็นกำลังหลักในการปราบปรามกลุ่ม IS ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ รถถังหลัก (MBT) รุ่น M1A1 Abrams ประมาณ 100 คัน รุ่น T-72M/M1 มากกว่า 178 คัน รุ่น T-55 ประมาณ 50 คัน และรุ่น T-90S จำนวน 73 คัน ยานยนต์ลาดตระเวนหุ้มเกราะ (RECCE) รุ่นต่าง ๆ จำนวน 53 คัน ยานยนต์หุ้มเกราะอเนกประสงค์ (IFV) รุ่นต่าง ๆ จำนวน 650 คัน รถสายพานลำเลียงหุ้มเกราะ (APC) รุ่นต่าง ๆ มากกว่า 1,592 คัน รถลำเลียงพลหุ้มเกราะล้อยาง (APC) รุ่น Akrep มากกว่า 400 คัน รุ่น Commando จำนวน 20 คัน และรุ่น M-ATV อีกจำนวนหนึ่ง ยานยนต์หุ้มเกราะกู้ภัย (ARV) รุ่นต่าง ๆ มากกว่า 222 คัน อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านรถถัง (MSL) แบบ MANPATs รุ่น 9K135 Kornet จำนวนหนึ่ง ปืนใหญ่อัตตาจร (SP) ขนาดต่าง ๆ มากกว่า 48 กระบอก ปืนใหญ่ลากจูง (TOWED) ขนาดต่าง ๆ มากกว่า 60 กระบอก เครื่องยิงจรวดหลายลำกล้อง (MRL) ขนาดและรุ่นต่าง ๆ มากกว่า 6 กระบอก เครื่องยิงลูกระเบิด (MOR) ขนาดและรุ่นต่าง ๆ มากกว่า 950 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์แบบโจมตี (ATK) รุ่น Mi-35M Hind จำนวน 6 เครื่อง และยังมีรุ่น Mi-28NE จำนวน 11 เครื่อง รุ่น Mi-28UB จำนวน 4 เครื่อง และรุ่น Mi-35M Hind อีก 15 เครื่อง ที่ไม่ได้นำมาใช้งาน เฮลิคอปเตอร์แบบอเนกประสงค์ (MRH) รุ่น SA342 Gazelle มากกว่า 4 เครื่อง รุ่น Bell IA407 จำนวน 17 เครื่อง รุ่น HI135M จำนวน 23 เครื่อง และรุ่น Mi-17 Hip จำนวน 7 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์แบบตรวจการณ์ (ISR) รุ่น OH-58C จำนวน 10 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์แบบลำเลียง (TPT) รุ่น Bell 205 จำนวน 16 เครื่อง รุ่น Bell 206B3 จำนวน 10 เครื่อง รุ่น Bell T407 มากกว่า 18 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจโจมตีและสอดแนม รุ่น CH-4 อาวุธปล่อยแบบอากาศสู่พื้น (ASM) รุ่น 9K114 Shturm รุ่น AGR-20A รุ่น AR-1 และรุ่น Ingwe (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทร. เดิมใช้ชื่อว่ากองกำลังป้องกันชายฝั่ง (Iraqi Coastal Defense Force-ICDF) แต่เปลี่ยนชื่อเป็น ทร. อย่างเป็นทางการเมื่อ 12 ม.ค.2548 ภารกิจหลักคือ การปกป้องน่านน้ำ แนวชายฝั่ง และทรัพยากรทางทะเล เฉพาะอย่างยิ่งการปราบปรามการลักลอบขนน้ำมันและอาวุธเถื่อน มีกำลังพล 3,000 นาย ในจำนวนนี้ ยังไม่รวมนาวิกโยอินจำนวน 1,000 นาย มีฐานทัพเรือสำคัญเพียงแห่งเดียวตั้งอยู่ที่เมือง Um Qasr ทางภาคใต้ ขณะที่กองบัญชาการ ทร. ตั้งอยู่ที่ Camp Victory ในแบกแดด โดย ทร. มีแผนสร้างฐานทัพเรือขนาดใหญ่แห่งใหม่ที่ท่าเรือ Al Faw ในเมืองบัสเราะฮ์ทางภาคใต้ และย้ายกองบัญชาการไปฐานทัพเรือแห่งใหม่ ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือตรวจการณ์เร็ว (PCF) ชั้น Musa ibn Nusayr จำนวน 1 ลำ เรือตรวจการณ์นอกชายฝั่ง (PCO) ชั้น Al Basrah จำนวน 2 ลำ เรือตรวจการณ์ใกล้ชายฝั่ง (PCC) ชั้น Fateh จำนวน 4 ลำ

เรือตรวจการณ์ (PB) ชั้น Swiftships 35 จำนวน 12 ลำ ชั้น Predator จำนวน 5 ลำ และชั้น Al Faw จำนวน 3 ลำ เรือเร็วตรวจการณ์ลำน้ำ (PBR) ชั้น Type-200 จำนวน 2 ลำ และชั้น Type-2010 จำนวน 4 ลำ

ทอ. จัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อปี 2547 และยังคงได้รับการฟื้นฟูให้กลับมาเข้มแข็ง โดยพึ่งพาความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและยุทโธปกรณ์ส่วนใหญ่จากสหรัฐฯ เนื่องจากเครื่องบินของอิรักจำนวนมากถูกทำลายในช่วงสงครามอิรัก เมื่อปี 2546 ปัจจุบัน ทอ. มีกำลังพลประมาณ 5,000 นาย ในจำนวนนี้ยังไม่รวมกองกำลังป้องกันภัยทางอากาศ (Air Defense Command) ประมาณ 5,000 นาย โดย ทอ.มีแผนจะเพิ่มกำลังพลเป็น 18,000 นาย และจัดหาอากาศยานมาประจำการให้ได้ 550 เครื่อง เฉพาะอย่างยิ่งหลังจากกลุ่ม IS บุกยึดพื้นที่ต่าง ๆ ในอิรักเมื่อปี 2557 ทำให้อิรักต้องเร่งจัดหาอากาศยานมาประจำการเพิ่ม เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการทางอากาศโจมตีกลุ่ม IS ภารกิจหลักของ ทอ.คือ การลาดตระเวนและการขนส่งทางอากาศ เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการของ ทบ. อากาศยานที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FGA) รุ่น F-16C/D จำนวน 32 เครื่อง เครื่องบินโจมตี (ATK) รุ่น L-159A จำนวน 10 เครื่อง รุ่น L-159T1 จำนวน 1 เครื่อง รุ่น Su-25/Su-25K/Su-25UBK มากกว่า 19 เครื่อง เครื่องบินตรวจการณ์และลาดตระเวน (ISR) รุ่น Cessna AC-208B จำนวน 2 เครื่อง รุ่น SB7L-360 จำนวน 2 เครื่อง และรุ่น Beech 350ER จำนวน 6 เครื่อง เครื่องบินลำเลียง (TPT) รุ่น C-130E จำนวน 3 เครื่อง รุ่น C-130J-30 จำนวน 6 เครื่อง และรุ่น An-32B จำนวน 6 เครื่อง รุ่น Beech 350 จำนวน 1 เครื่อง รุ่น Cessna 208B จำนวน 5 เครื่อง และรุ่น Cessna 172 จำนวน 8 เครื่อง อาวุธปล่อยแบบอากาศสู่อากาศ (AAM) รุ่น AIM-9L/M อาวุธปล่อยนำวิถีแบบ Semi-Active RADAR Homing (SARH) AIM-7M Sparrow อาวุธปล่อยแบบอากาศสู่พื้น (ASM) รุ่น AGM-114 Hellfire และระเบิดนำวิถีด้วยเลเซอร์ รุ่น GBU-10 Paveway II รุ่น GBU-12 Paveway II (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

นอกจากนี้ยังมีกองกำลังสำคัญอื่น ๆ ได้แก่

- กองกำลังปฏิบัติการพิเศษ (Iraqi Special Operation Force) ในกำกับของสำนักต่อต้านการก่อการร้าย ขึ้นตรงต่อ นรม. มีกำลังพลทั้งชุดนี้และชีอะฮ์ประมาณ 18,000 นาย ได้รับการฝึกอย่างดี มีอาวุธทันสมัย ทำหน้าที่กวาดล้างกลุ่มก่อการร้ายในอิรัก

- กองกำลังติดอาวุธ Popular Mobilisation Forces (PMF) หรือ Al-Hashd Al-Sha'abi ตั้งขึ้นเมื่อปี 2557 อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของสำนักงาน นรม. มีสถานะเทียบเท่ากับ Iraqi Special Operation Force และได้รับการสนับสนุนจากอิหร่าน กำลังพลประมาณ 180,000 นาย เป็นกองกำลังที่รวบรวมกลุ่มติดอาวุธในอิรักประมาณ 40 กลุ่ม เพื่อร่วมกับกองกำลังรัฐบาลต่อสู้กับกลุ่ม IS ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มติดอาวุธชาวชีอะฮ์ที่สำคัญเช่น กลุ่ม Badr Organisation กลุ่ม Kataib Hezbollah กลุ่ม Kataib Imam Ali กลุ่ม Kataib Sayyid al-Shuhada ที่เหลือเป็นชาวเคิร์ด กลุ่มติดอาวุธชาวซุนนี คริสต์ และชาวเยซีดี (ชนกลุ่มน้อยทางเหนือของอิรัก)

- กองกำลัง Peshmerga (แนวร่วมกล้าตาย) ของรัฐบาลเขตปกครองตนเองเคอร์ดิสถาน (Kurdistan Regional Government-KRG) ในภาคเหนือของอิรัก กำลังพลประมาณ 300,000 นาย

- กองกำลังรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ กำลังพลประมาณ 36,000 นาย และกองกำลังป้องกันชายแดนกำลังพลประมาณ 12,000 นาย อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย

ปัญหาด้านความมั่นคง

การก่อการร้ายจากกลุ่ม IS ซึ่งเป็นกลุ่มติดอาวุธชาวอาหรับซุนนีหัวรุนแรง ที่ต่อต้านรัฐบาลอิรักที่เป็นชาวอาหรับชีอะฮ์ ยังเป็นภัยคุกคามสำคัญในอิรัก เนื่องจากหน่วยงานด้านการป้องกันตนเองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศของอิรักยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่วนกองทัพยังคงมีปัญหาการทุจริตภายในที่มีมาตั้งแต่สมัยรัฐบาล นรม.นูรี อัลมาลิกี ส่งผลให้กองทัพอิรักอ่อนแอจนไม่สามารถรับมือกับกลุ่ม IS ซึ่งรุกเข้ายึดครองพื้นที่ต่าง ๆ ในอิรักตั้งแต่ มิ.ย.2557 ทำให้รัฐบาลอิรักต้องขอรับความช่วยเหลือทางทหารจากหลายฝ่าย ทั้งจากกองกำลังติดอาวุธชาวชีอะฮ์และชาวเคิร์ดในอิรัก และจากนานาชาติ โดยเฉพาะสหรัฐฯ และพันธมิตรประเทศตะวันตกอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการโจมตีทางอากาศ รวมถึงอิหร่านที่ส่งกองกำลัง Qods Force สังกัดกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Guard Corps-IRGC) ของอิหร่าน เข้าไปร่วมรบและฝึกทหารให้กองทัพอิรักและกองกำลังติดอาวุธชาวชีอะฮ์ในอิรัก

การที่รัฐบาลอิรักได้รับการสนับสนุนทางทหารจากหลายฝ่าย ทำให้สามารถยึดเมืองหลายแห่งในอิรักที่ตกอยู่ในมือของกลุ่ม IS กลับคืนมาได้ทั้งหมดเมื่อ ธ.ค.2560 และปฏิบัติการร่วมของสหรัฐฯ และอิรัก ทุ่มโจมตีหลบซ่อนของนายอูบัยด อัลบักดาดี ผู้นำกลุ่ม IS บริเวณหมู่บ้าน Barisha ในจังหวัดอิดีลิบ (Idlib) ทางตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรียติดชายแดนทางใต้ของตุรกี เมื่อ 27 ต.ค.2562 นำไปสู่การจุดชนวนระเบิดฆ่าตัวตายของนายอัลบักดาดี พร้อมบุตรอายุไม่เกิน 12 ปี อีก 2 คน

แม้ว่านายอัลบักดาดีเสียชีวิตแล้ว และกลุ่ม IS สูญเสียฐานที่มั่นในอิรักและซีเรีย แต่กลุ่ม IS ยังคงมีศักยภาพในการโจมตี และเป็นภัยคุกคามที่รัฐบาลอิรักและโลกต้องเผชิญต่อไป โดยหน่วยงานความมั่นคงของอิรักประเมินว่า ยังมีขบวนการฝังตัว (sleeper cells) สมาชิก และนักรบกลุ่ม IS ประมาณ 1,000 คน หลบซ่อนอยู่ในพื้นที่ทางภาคตะวันตก (ส่วนใหญ่เป็นทะเลทรายซึ่งปฏิบัติการทางทหารภาคพื้นดินเข้าไปไม่ถึง) และภาคเหนือของอิรัก ขณะที่ Analytical Support and Sanctions Monitoring Team ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มอบหมายให้ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลความเคลื่อนไหวของกลุ่ม IS และกลุ่ม Al-Qaida (AQ) เพื่อจัดทำเป็นรายงานประกอบการออกข้อมติของ UNSC เกี่ยวกับกลุ่มก่อการร้ายดังกล่าว เผยแพร่รายงานเมื่อ 22 ก.ค.2567 ประเมินว่า ยังมีนักรบและสมาชิกกลุ่ม IS เคลื่อนไหวในอิรักและซีเรียประมาณ 1,500-3,000 คน จากที่เคยมีมากถึง 30,000 คน

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ABEDA, AFESD, AMF, CAEU, CICA, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO นอกจากนี้ ยังเป็นผู้สังเกตการณ์ของ WTO

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสนใจการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยรัฐบาลให้งบประมาณสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและการวางแผนสร้างขีดความสามารถของประเทศในหลายด้านพร้อมกัน อิรักมีสถาบันที่ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีหลายแห่ง แต่ผลจากสงครามทำให้

ขาดแคลนงบประมาณในการฟื้นฟูสถาบันวิจัยของอิรักซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 102 แห่ง ใช้งานได้ดีประมาณ 21 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติสำคัญ ได้แก่ Baghdad International Airport แบกแดด Najaf International Airport เมืองนะญาฟ (ทางภาคกลางตอนล่างห่างจากแบกแดดประมาณ 160 กม.) Basrah International Airport เมืองบัสเราะฮ์ (ทางภาคใต้) Erbil International Airport เมืองเออร์บิล (ทางภาคเหนือ) ท่าเรือสำคัญส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ ท่าเรือ Al Basrah ท่าเรือ Khwaraz Zubayr ท่าเรือ Um Qasr และท่าเรือ Al Faw (ที่เมืองบัสเราะฮ์อยู่ระหว่างก่อสร้าง) เส้นทางคมนาคม ถนนระยะทาง 59,623 กม. เส้นทางรถไฟระยะทาง 2,272 กม. (ประมาณการปี 2560) ท่อส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระยะทาง 10,437 กม. (ประมาณการปี 2556) การโทรคมนาคม : โทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 2.392 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ประมาณ 43.688 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 60% ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ (ประมาณการปี 2565 ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ) รหัสประเทศสำหรับโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ +964 รหัสอินเทอร์เน็ต .iq

การเดินทาง สายการบินของไทยไม่มีเที่ยวบินตรงกรุงเทพฯ-แบกแดด ขณะที่สายการบินอิรักก็ไม่มีเที่ยวบินตรงมาไทย แต่สามารถใช้บริการของสายการบินอื่นแทน เช่น Qatar Airways ของกาตาร์ (ระยะเวลาการบิน 11 ชม. 55 นาที รวมเวลาแวะพักที่โดฮา กาตาร์) Emirates ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ระยะเวลาการบิน 11 ชม. 55 นาที รวมเวลาแวะพักที่ดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) Gulf Air ของบาห์เรน (ระยะเวลาการบิน 18 ชม. รวมเวลาแวะพักที่มานามา บาห์เรน) นักท่องเที่ยวไทยเดินทางเข้าอิรักต้องขอรับการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) สถานการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองจาก (1) การชุมนุมประท้วงของชาวอิรักในแบกแดด และหลายเมืองทั่วประเทศซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะ จากความไม่พอใจการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานรัฐบาล ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำที่นำไปสู่ปัญหาการว่างงานสูง และความล่าช้าในการฟื้นฟูระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญของรัฐบาลอิรัก เฉพาะอย่างยิ่งน้ำประปาและไฟฟ้าที่ได้รับผลกระทบจากสงครามปราบปรามกลุ่ม IS และ (2) ความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลที่มีสาเหตุจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองชาวอาหรับ ชีอะฮ์ที่แตกแยกเป็นหลายฝ่าย

2) การเป็นพื้นที่ที่อิหร่านและกลุ่มติดอาวุธที่เกี่ยวข้องกับอิหร่าน ใช้ก่อเหตุโจมตีผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และอิสราเอล และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อิรักต้องเจรจากับสหรัฐฯ ให้ทยอยถอนกำลังออกจากอิรักภายในปี 2569

3) ภัยคุกคามจากกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะกลุ่ม IS ที่ยังมีสมาชิกหลงเหลืออยู่ในอิรัก อาจแสวงประโยชน์จากความวุ่นวายทางการเมืองและความไร้เสถียรภาพของรัฐบาล ฟื้นฟูกลุ่มขึ้นใหม่ หรืออาจเกิดกลุ่มหัวรุนแรงกลุ่มใหม่เลียนแบบกลุ่ม IS ซึ่งจะทำให้อิรักยังมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และอาจทำให้

อิรักกลับมาเผชิญปัญหาการก่อการร้ายอีกครั้ง โดยกลายเป็นฐานที่มั่นของกลุ่มก่อการร้ายได้อีก ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดในการฟื้นฟูเสถียรภาพและความมั่นคงของอิรักในอนาคต

ความสัมพันธ์ไทย-อิรัก

ไทยและอิรักสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อ 24 พ.ค.2499 ต่อมาระหว่างสงครามสหรัฐฯ บุกโจมตีอิรัก ทางทหารอิรักปิดที่ทำการ สอท.อิรัก ณ กรุงเทพฯ ขณะที่เจ้าหน้าที่ สอท.ไทย ณ กรุงแบกแดด อพยพจากอิรักเมื่อ มี.ค.2546 และจัดตั้งสำนักงานชั่วคราวในอัมมาน จอร์แดน โดยยังมีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นดูแลอาคาร สอท.ในแบกแดด ปัจจุบันไทยเปิด สอท. ณ อัมมาน มีเขตอาณาครอบคลุมอิรัก ส่วนอิรักยังไม่เปิดทำการ สอท.ในกรุงเทพฯ ทั้งนี้ สอท.อิรัก ที่มีเขตอาณาครอบคลุมไทยคือ สอท.อิรัก ณ กัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

ด้านการค้า ทั้งสองฝ่ายจัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านการค้า (Joint Trade Committee-JTC) เมื่อปี 2527 โดยอิรักเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งแรกและครั้งที่ 2 ที่แบกแดด เมื่อปี 2531 และปี 2543 ตามลำดับ ส่วนไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ 3 เมื่อปี 2545 แต่หลังจากเกิดสงครามในอิรักเมื่อปี 2546 และการสู้รบกับกลุ่ม IS ในอิรักระหว่างปี 2556-2558 ส่งผลให้การจัดการประชุม JTC ไทย-อิรักหยุดชะงักไป จนสถานการณ์ในอิรักเริ่มคลี่คลายเมื่อห้วงปี 2559 ทั้งสองฝ่ายจึงจัดการประชุม JTC ครั้งที่ 4 ที่ไทย ระหว่าง 28-29 พ.ค.2559 โดยมีผู้แทนระดับ รมว.กระทรวงที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทย คือ รมว.พาณิชย์ ฝ่ายอิรัก คือ รมว.การค้า) ทั้งนี้ ก่อนช่วงสงคราม อิรักเป็นตลาดสำคัญแห่งหนึ่งของไทยในตะวันออกกลาง ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2556 อิรักเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 1 ของไทย จนกระทั่งเมื่อ ส.ค.2556 อิรักตรวจพบว่าไทยส่งมอบข้าวคุณภาพต่ำกว่าที่ตกลงในสัญญา จึงระงับสัญญาประมูลข้าวจากไทย ประกอบกับเกิดสถานการณ์ความวุ่นวายภายในประเทศตั้งแต่ปลายปี 2556 และการที่อิรักต้องสู้รบกับกลุ่ม IS นับตั้งแต่กลางปี 2557 ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปอิรักในห้วงปี 2557-2558 ลดลงเหลือเพียงปีละ 7 แสนตัน จากเดิมที่เคยส่งออกปีละ 8-9 แสนตัน

ห้วงปี 2558-2559 ผู้ส่งออกข้าวไทยไม่สามารถชนะการประมูลขายข้าวให้รัฐบาลอิรัก เนื่องจากรัฐบาลอิรักยังไม่มั่นใจคุณภาพข้าวไทย โดยที่ผ่านมาไทยพยายามฟื้นฟูความเชื่อมั่นในคุณภาพข้าวไทย อาทิ การเชิญ รมว.พาณิชย์ของอิรักเข้าร่วมงาน Thailand Rice Convention 2017 (TRC 2017) ที่ไทยจัดขึ้นระหว่าง 28-30 พ.ค.2560 และการที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยและสำนักมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ของไทยให้การรับรองว่าจะควบคุมดูแลคุณภาพข้าวที่จะส่งออกไปอิรักอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้รัฐบาลอิรักเริ่มกลับมานำเข้าจากข้าวไทยตั้งแต่ปี 2562 โดยมีหน่วยงาน Grain Board ภายใต้การควบคุมของกระทรวงพาณิชย์อิรักรับผิดชอบการทำสัญญาประมูลเพื่อนำข้าวจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งไทย ทั้งนี้ เมื่อปี 2566 อิรักเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 5 ของไทยในตลาดโลก และอันดับ 1 ในตลาดภูมิภาคตะวันออกกลาง ขณะที่ห้วง ม.ค.-พ.ค. 2567 อิรักเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 2 ของไทยในตลาดโลก รองจากอินโดนีเซีย (ข้อมูลเมื่อ ก.ค.2567 ของกรมส่งเสริมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์)

การค้าไทย-อิรัก เมื่อปี 2566 มีมูลค่า 901.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (31,002.30 ล้านบาท) ลดลงจากปี 2565 ที่มีมูลค่า 1,017.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (35,546.55 ล้านบาท) โดยปี 2566 ไทยส่งออกมูลค่า 901.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (30,998.58 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 0.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3.72 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 901.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (30,994.86 ล้านบาท) ขณะที่ห้วง ม.ค.-ส.ค.2567 มีมูลค่า 800.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (28,672.75 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากห้วงเดียวกันเมื่อปี 2566 โดยไทยส่งออกมูลค่า 796.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (28,552.79 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 3.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (119.96 ล้านบาท) และไทยยังคงเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า

สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ ข้าว ธัญพืช รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว ยางและของที่ทำด้วยยาง กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษหรือทำด้วยกระดาษ สบู่ สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิว สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ซักล้าง เอสเซนเชียลออยล์และเรซินอยด์ เครื่องหอม เครื่องสำอาง รองเท้า สนับแข้ง และของที่คล้ายกัน พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำ ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ ลูกนัต หรือจากส่วนอื่นของพืช สินค้าที่ไทยนำเข้า ได้แก่ เชื้อเพลิงอื่น ๆ ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง อัญมณีและเครื่องประดับ สิ่งทอ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องแต่งกาย ของทำด้วยหิน พลาสติก ซีเมนต์ แอสเบสทอสไมกา หรือวัตถุที่คล้ายกัน

เมื่อปี 2566 มีชาวอิรักเดินทางมาไทยรวม 3,960 คน เพิ่มขึ้นจากเมื่อปี 2565 ที่มีจำนวน 2,032 คน ขณะที่ห้วง ม.ค.-ส.ค.2567 มีชาวอิรักเดินทางมาไทยรวม 3,394 คน (ข้อมูลเมื่อ ก.ย.2567 ของกระทรวงการท่องเที่ยว) ส่วนชาวไทยที่พำนักในอิรัก เมื่อปี 2567 มีจำนวน 110 คน (ข้อมูลเมื่อ เม.ย.2567 ของกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ) ส่วนใหญ่เป็นวิศวกรสนามบินที่เมืองนะญาฟ ทางภาคกลางของอิรัก และพนักงานร้านนวดสปาในเมืองเออร์บิลของเขตปกครองตนเองเคอร์ดิสถานหรือชาวเคิร์ด (KRG) ทางภาคเหนือของอิรัก ที่เหลือเป็นคู่สมรสชาวต่างชาติพำนักในกรุงแบกแดด ทั้งนี้ไม่เคยปรากฏรายงานว่า ชาวไทยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากเหตุการณ์รุนแรงในอิรักมาก่อน โดยเฉพาะในช่วงสงครามปราบปรามกลุ่ม IS ในอิรักระหว่างปี 2556-2560

ข้อตกลงสำคัญระหว่างไทยกับอิรัก คือ ความตกลงว่าด้วยการค้าไทย-อิรัก ลงนามเมื่อปี 2527 ที่กรุงเทพฯ และมีความตกลงที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจัดทำ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยของไทย-อิรัก ดำอยู่ตั้งแต่ปี 2545 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ระหว่างอิรัก-ไทย ที่ค้างอยู่ตั้งแต่ปี 2545 และความตกลงทางวัฒนธรรมระหว่างไทยกับอิรัก ที่ค้างอยู่ตั้งแต่ปี 2542

นายมุฮัมมัด ชีอะห์ อัลซูดานี
(Mohammed Shia al-Sudani)

ตำแหน่ง	นายกรัฐมนตรีอิรัก
เกิด	ปี 2513 (อายุ 55 ปี/ปี 2568) ที่ จังหวัด Maysan ทางตะวันออกเฉียงใต้ของอิรัก ติดชายแดนอิหร่าน
ศาสนา	อิสลาม (ชีอะฮ์)
สถานภาพ	สมรสแล้ว มีบุตรชาย 4 คน
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none">ปี 2535 - ปริญญาตรี ด้านวิทยาศาสตร์การเกษตร มหาวิทยาลัยแบกแดดปี 2537 - ปริญญาโท ด้านการจัดการโครงการ มหาวิทยาลัยแบกแดด
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none">ปี 2537 - หัวหน้าสำนักงานเกษตรเมือง Kumait จังหวัด Maysan และอีกหลายเมือง- หัวหน้าโครงการวิจัยแห่งชาติด้านอาหารและการเกษตรในอิรักของสหประชาชาติปี 2546 - หลังจากสหรัฐฯ โคนล้มอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุเซน ได้สำเร็จ ทำงานเป็นผู้ประสานงานระหว่างรัฐบาลชั่วคราว (Coalition Provisional Authority-CPA) ของชาวอิรัก กับฝ่ายบริหาร จังหวัด Maysanปี 2547 - ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเมือง Amarah จังหวัด Maysanปี 2548 - ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด Maysanปี 2552 - ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด Maysan อีกสมัย ก่อนจะได้รับการแต่งตั้งจากสภาจังหวัด Maysan ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการจังหวัด Maysan

ประวัติทางการเมือง

- ปี 2553-2557 - รมว. กระทรวงสิทธิมนุษยชน ในรัฐบาล นรม. นูรี อัลมาลิกี
- ปี 2557 - รักษาการตำแหน่ง รมว.กระทรวงการคลัง
- รักษาการตำแหน่ง รมว.กระทรวงการโยกย้ายถิ่นฐานและการพลัดถิ่น
- รักษาการตำแหน่ง รมว.กระทรวงสังคมและแรงงาน
- ปี 2558 - รักษาการตำแหน่ง รมว.กระทรวงการค้า
- ปี 2559 - รักษาการตำแหน่ง รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและแร่
- ปี 2563 - ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค Islamic Dawa
- ปี 2565-ปัจจุบัน - ได้รับมอบหมายจากประธานาธิบดีอับดุล ละห์ฟี เราะเซ็ด ให้ทำหน้าที่จัดตั้งรัฐบาล โดยรัฐสภามีมติรับรอง ครม.ที่นายอัลซูดานีเสนอชื่ออย่างเป็นทางการเมื่อ 27 ต.ค.2565 และสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง นรม.อิรัก คนใหม่อย่างเป็นทางการเมื่อ 28 ต.ค.2565

ข้อมูลที่นำเสนอใจ

- ขณะอายุ 10 ปี บิดาและสมาชิกครอบครัวอีก 5 คน ถูกรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุเซน ของอิรัก ซึ่งเป็นชนวนี ประหารชีวิตในข้อหาเป็นสมาชิกพรรค Islamic Dawa ของชาวชีอะฮ์ซึ่งใกล้ชิดอิหร่านและเป็นพรรคการเมืองผิดกฎหมาย
- เคยเข้าร่วมการเคลื่อนไหวของชาวชีอะฮ์ในอิรักที่ลุกฮือประท้วงต่อต้านรัฐบาลอิรัก หลังจากสงครามอ่าวปี 2534 (อิรักรุกรานคูเวต) ยุติลง
- เริ่มทำงานด้านการเมือง โดยเป็นสมาชิกพรรค Islamic Dawa อย่างเป็นทางการเมื่อปี 2553
- ไม่เคยลี้ภัยออกจากอิรัก ในห้วงที่รัฐบาลอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุเซน ใช้กำลังปราบปรามชาวชีอะฮ์ ซึ่งต่างจากบุคคลอื่น ๆ ที่ลี้ภัยออกนอกประเทศ อาทิ นรม.มูศฎาะฟา อัลกาซิมี่ ที่ลี้ภัยไปสหราชอาณาจักรและได้รับสัญชาติอังกฤษ
- เคยได้รับการเสนอชื่อเมื่อปี 2562 เพื่อให้รัฐสภาอิรักลงมติเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นรม.คนใหม่ แทน นรม. อาดิล อับดุลมะห์ดี ที่ลาออกจากตำแหน่ง แต่ภายหลังรัฐสภาอิรักลงมติเลือก นรม.มูศฎาะฟา อัลกาซิมี่ ดำรงตำแหน่ง นรม.

คณะรัฐมนตรีอิรัก

ประธานาธิบดี	Abdul Latif Rashid
รองประธานาธิบดี	-ว่าง-
รองประธานาธิบดี	-ว่าง-
รองประธานาธิบดี	-ว่าง-
ประธานรัฐสภา	Muhsin Al-Mandalawi
นรม.	Mohammed Shia Al-Sudani
รอง นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Fuad Hussein
รอง นรม. และ รมว.กระทรวงการวางแผน	Dr. Muhammad Ali Tamim
รมว.กระทรวงน้ำมัน	Hayan Abdul Ghani
รมว.กระทรวงการคลัง	Taif Sami
รมว.กระทรวงกลาโหม	Thabet Muhammad Al-Abbasi
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Abdul Amir al-Shammari
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Salih Al-Hasnawi
รมว.กระทรวงการย้ายถิ่นฐานและผู้อพยพ	Evan Faeq Jabro
รมว.กระทรวงคมนาคม	Razak Muhaibes Ajimi
รมว.กระทรวงทรัพยากรน้ำ	Aoun Diab Abdullah
รมว.กระทรวงแรงงานและกิจการสังคม	Ahmed Al-Asadi
รมว.กระทรวงเยาวชนและกีฬา	Ahmed Muhammed Al-Mubarqa'a
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Ibrahim Namis Yassin
รมว.กระทรวงพาณิชย์	Atheel al-Ghurairi
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Khaled Salam Saeed Shwani
รมว.กระทรวงการไฟฟ้า	Ziad Ali Fadel
รมว.กระทรวงการสื่อสาร	Hiyam Al-Yasiri
รมว.กระทรวงเกษตร	Abbas Jabur Al-Alyawi
รมว.กระทรวงการอุดมศึกษาและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์	Dr. Naim Al-Aboudi
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและแร่ธาตุ	Khalid Battal Al-Najim
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และโบราณสถาน	Ahmed Al Fakkak
รมว.กระทรวงการก่อสร้าง การเคหะ และเทศบาล	Bangen Abdullah Rekani
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม	Nizar Amedi

(ต.ค.2567)